

Laatijat	Pasi Pöllänen, toimitusjohtaja
Hyväksymisajankohta	071223
Hyväksyjä (kts. Turvallinen lääkehoito, kappale 2)	Saara Sainio-Pöllänen, äänetön yhtiömies

Toimintayksikön lääkehoidosta vastaava lääkäri tai hänen valtuuttamansa lääkehoidosta vastaava lääkäri	Pasi Pöllänen, ylilääkäri, pasi.pollanen@mariamagdalenanhospitaali.fi, +358405141413	email: puh:

Pasi Pöllänen

Sisältö

Sisältö	2
1 Lääkehoidon toteuttaminen ja vaativuustaso	3
1.1 Toiminta- tai työyksikön kuvaus.....	3
1.2 Lääkehoidon vaativuustaso ja toteuttamistavat	3
1.3 Yksikön lääkäripalvelut	3
2 Lääkehoitoon liittyvien riskien tunnistaminen ja niihin varautuminen.....	4
2.1 Yksikön lääkehoitoon liittyvien riskien tunnistaminen ja niihin varautuminen ...	4
2.2 Yksikössä käytettävät riskialttiit lääkkeet.....	5
2.3 Pkv-lääkkeet ja huumausainelääkkeet sekä lääkkeiden väärinkäyttötilanteet	5
2.4 Lääkehoidon vaaratapahtumissa toimiminen	5
3 Henkilöstön lääkehoidon vastuut, velvollisuudet ja työnjako	6
4 Lääkehoidon osaaminen ja osaamisen varmistaminen	8
5 Lääkehoidon prosessi	9
5.1 Lääkitysturvallisuuden johtaminen	9
5.2 Lääkityksen ajantasaisuuden selvittäminen ja lääkemääräyksen antaminen.....	9
5.3 Lääkkeen hankkiminen ja lääkevalikoima.....	9
5.4 Lääkkeiden säilyttäminen ja hävittäminen	9
5.5 Asiakkaan/potilaan omat lääkkeet	9
5.6 Lääkkeen jakaminen, käyttökuntoon saattaminen, tarkistaminen ja antaminen	9
5.7 Lääkkeiden vaikutusten seuranta	10
5.8 Lääkehoidon lopettaminen.....	10
5.9 Yhteistyö muiden yksikköjen kanssa	10
5.10 Asiakkaan/potilaan ja läheisen ohjaus ja neuvonta	10
6 Seuranta- ja palautejärjestelmä.....	10
6.1 Haitta- ja vaaratapahtumien seuranta.....	10
6.2 Lääkkeiden ja rokotteiden haittavaikutuksista ilmoittaminen	10
6.3 Lääkkeiden tuotevirheistä ja lääkeväärennöksistä ilmoittaminen.....	11
6.4 Lääkinnällisiin laitteisiin liittyvien vaaratapahtumien ilmoittaminen	11
6.5 Asiakas- tai potilaspalautejärjestelmä.....	11
6.6 Asiakkaan, potilaan tai läheisen ohjeistus ongelmatilanteissa toimimisessa	11
6.7 Lääkitysturvallisuusauditointi.....	11

1 Lääkehoidon toteuttaminen ja vaativuustaso

1.1 Toiminta- tai työyksikön kuvaus

MMH ky/kb:n kaikki yksiköt ovat vastaanottoyksiköitä, joissa toteutetaan vastaanottotoimintaa normaaleina työaikoina. Ympäri vuorokautista toimintaa ei ole. Niissä ei toteuteta lääkehoitoa. Niissä tutkitaan potilaita ja kirjoitetaan reseptejä, mutta niissä ei annostella potilaille mitään lääkkeitä. Potilaat hakevat reseptien mukaiset lääkkeet apteekeista ja annostelevat ne itse reseptin ohjeiden mukaisesti. Vastaanottopalveluita tuotetaan pääsääntöisesti aikuisille naisille ja lapsille, mutta myös miestentautilien vuoksi hoitoon hakeutuville aikuisille miehille. MMH ky/kb:n yksiköissä ei ole potilaspaikkoja, koska ne ovat vastaanottoyksiköitä. Yksiköissä toimii yksi naistentautien ja synnytysten erikoislääkäri ja yksi lastentautien erikoislääkäri. Naistentautien ja synnytysten erikoislääkäri on myös andrologi (andrologian dosentti, andrologian erityispätevyys) ja lastentautien erikoislääkäri on myös lastenreumatologi.

1.2 Lääkehoidon vaativuustaso ja toteuttamistavat

MMH ky(kb:n yksiköissä ei toteuteta lääkehoitoja.

1.3 Yksikön lääkäripalvelut

MMH ky/kb:n yksiköissä toimii yksi naistentautien ja synnytysten erikoislääkäri ja yksi lastentautien erikoislääkäri. Molemmat toimivat diagnostisessa, kiireettömän hoidon vastaanottotyössä. Naistentautien ja synnytysten erikoisalan vastuulääkäri on dosentti, LT, el Pasi Pöllänen ja lastentautien erikoisalan vastuulääkäri on LT, el Saara Sainio-Pöllänen. Lääkärit kiertävät kaikissa MMH ky/kb:n yksiköissä pitämässä normaalityöajan kiireetöntä vastaanottoa tietyn viikko-ohjelman mukaisesti. Molemmat ovat joka päivä tavoitettavissa Mehiläisen (PP, SSP) tai Pikkujätin (SSP) yksiköistä. MMH ky/kb:llä ei ole päivystystoimintaa eivätkä sen lääkärit ole tavoitettavissa muuten kuin käynti- tai puhelinajanvaraukseen perustuen. Asiakkaan/potilaan lääkehoidon kokonaisuuden arviointi tehdään jokaisella käynnillä.

2 Lääkehoitoon liittyvien riskien tunnistaminen ja niihin varautuminen

2.1 Yksikön lääkehoitoon liittyvien riskien tunnistaminen ja niihin varautuminen

MMH ky/kb:n yksiköissä ei toteuteta lääkehoitoja. Lääkkeitä määrättäessä kiinnitetään huomiota potilaan muihin lääkityksiin ja niiden päivitykseen potilaskertomukseen. Reseptillä kirjoitettujen lääkkeiden väärinkäyttötilanteet ovat MMH ky/kb:n edustamilla erikoisaloilla hyvin harvinaisia. MMH ky/kb:n lääkärit kuitenkin tunnistavat riskin tässäkin suhteessa, varsinkin liittyen miestentautien hoidossa käytettyihin mieshormonihoitoihin. Mieshormonin väärinkäytön voi tunnistaa tarvittaessa epitestosteroni/testosteronisuhteen poikkeavuudesta ja muista potilaan androgeeniriippuvaisista tekijöistä. Androgeenien määrääminen perustuu todettu kliiniseen tai subkliiniseen hypogonadismiin. Näitä potilaita on vähän.

Taulukko 1.

Riski	Miten varaudutaan
Androgeenien väärinkäyttö miespotilailla	Androgeeneja määrätään vain todennetusti kliinisessä tai subkliinisessä hypogonadismissa oleville potilaille
Ehkäisytablettien, naisten hormonikorvaushoidon ja miesten hormonikorvaushoidon sekä potenssilääkkeiden kontraindikaatioiden huomaamatta jääminen	Kontraindikaatiot pyritään kartoittamaan ennen hoidon määräämistä.
Muiden lääkkeiden kontraindikaatioiden huomaamatta jääminen	Kontraindikaatiot pyritään kartoittamaan ennen hoidon määräämistä.
Lääkkeiden interaktioiden huomaamatta jääminen	Pyritään Sfinx-järjestelmällä tarkistamaan tarvittaessa interaktiot.
Potilaiden lääkelaikojen imeytymisen ja poistumisen nopeuteen vaikuttavien, yksilöllisten genomisten tekijöiden huomiotta jääminen	Otetaan huomioon, jos ne ovat saatavissa potilaalle

2.2 Yksikössä käytettävät riskialttiit lääkkeet

MMH ky/kb:n yksiköissä ei anneta lääkkeitä.

2.3 Pkv-lääkkeet ja huumausainelääkkeet sekä lääkkeiden väärinkäyttötilanteet

MMH ky/kb:n yksiköissä ei anneta lääkkeitä. Pkv-lääkkeiden määrääminen on harvoin tarpeellista. Mikäli tällaisia tilanteita ilmenee, kirjataan diagnoosit ja hoitotilanteet tarkkaan ylös lääkehoidon perustelemiseksi.

2.4 Lääkehoidon vaaratapahtumissa toimiminen

MMH ky/kb:n yksiköissä ei anneta lääkkeitä.

3 Henkilöstön lääkehoidon vastuut, velvollisuudet ja työnjako

MMH ky/kb:n yksiköissä ei anneta lääkkeitä.

Taulukko 2.

Ammattiryhmä	
Lääkäri ja hammaslääkäri	
Vastuu ja tehtävät Osaaminen Erillistä lupaa vaativa lääkehoito	Kukin lääkäri vastaa kirjoittamistaan resepteistä. MMH ky/kb:n toimitusjohtaja vastaa lääkehoitosuunnitelman laatimisesta, hyväksymisestä ja päivittämisestä. Lääkäreillä on lääkärin koulutus, joka on riittävä lääkehoidon turvallisesti suorittamiseksi. Sairaanhoitajia ei MMH ky/kb:n palveluksessa ole. Erityislupavalmisteita voidaan käyttää normaalin erityislupavalmisteiden lupaprosessin perusteella.
Sairaanhoitaja ja sairaanhoitajana laillistettu terveydenhuollon ammattihenkilö (terveydenhoitaja, kättilö, ensihoitaja)	
Vastuu ja tehtävät Osaaminen Vaativa lääkehoito ja lupakäytännöt	MMH ky/kb:n palveluksessa ei ole sairaanhoitajia.
Röntgenhoitaja	
Vastuu ja tehtävät Osaaminen Vaativa lääkehoito ja lupakäytännöt	MMH ky/kb:n palveluksessa ei ole röntgenhoitajia.
Lähihoitaja	
Vastuu ja tehtävät Osaaminen Vaativa lääkehoito ja lupakäytännöt	MMH ky/kb:n palveluksessa ei ole lähihoitajia.

4 Lääkehoidon osaaminen ja osaamisen varmistaminen

MMH ky/kb:n yksiköissä ei anneta lääkkeitä. Lääkärien ja erikoislääkärien farmakologinen ja muu koulutus takaavat riittävän osaamisen. Täydennyskoulutuksessa ja tieteellisissä lehdissä tiedotetaan uusista lääkkeistä ja uusista todetuista haittavaikutuksista, interaktioista, genomisista tekijöistä yms.

5 Lääkehoidon prosessi

5.1 Lääkitysturvallisuuden johtaminen

MMH ky/kb:n yksiköissä ei anneta lääkehoitoja. Jokainen lääkäri vastaa itse kirjoittamistaan resepteistä. Mikäli ilmenisi vakavaa ja/tai toistuvaa virheellistä toimintaa, kahden lääkärin yhtiössä toinen osapuoli ottaisi asian puheeksi.

5.2 Lääkityksen ajantasaisuuden selvittäminen ja lääkemääräyksen antaminen

asiakkaan/potilaan lääkityksen ajantasaisuus selvitetään ja dokumentoidaanf jokaisella käynnillä kysymällä, onko tullut uusia lääkityksiä tai onko jäänyt vanhoja lääkityksiä pois. Jokainen lääkkeitä määräävä lääkäri vastaa itse kirjoittamistaan resepteistä.

5.3 Lääkkeen hankkiminen ja lääkevalikoima

MMH ky/kb ei tilaa lääkkeitä yksiköihin.

5.4 Lääkkeiden säilyttäminen ja hävittäminen

MMH ky/kb ei tilaa lääkkeitä yksiköihin eikä siten myöskään säilytä tai hävitä niitä.

5.5 Asiakkaan/potilaan omat lääkkeet

MMH ky/kb:n yksiköt ovat diagnostisia vastaanottoyksiköitä. Niissä ei ole potilaita vastaanottokäyntien aikaa pidempään.

5.6 Lääkkeen jakaminen, käyttökuntoon saattaminen, tarkistaminen ja antaminen

MMH ky/kb:n yksiköt ovat diagnostisia vastaanottoyksiköitä. Niissä ei jaeta lääkkeitä, aseteta niitä käyttökuntoon, tarkisteta eikä anneta. Kirjoitetut reseptit tallentuvat MMH ky/kb:n yksiköissä potilastietojärjestelmän (Dynamic health) reseptitietokantaan ja edelleen KANTAan.

5.7 Lääkkeiden vaikutusten seuranta

Lääkkeiden vaikutuksia seurataan vastaanottokäynneillä ja tarvittaessa puhelinajoilla. Kullakin lääkäriellä on vastuu kirjoittamiensa reseptien lääkkeiden vaikutusten seurannasta. Seuranta (haittavaikutukset ym.) dokumentoidaan tarvittaessa potilastietojärjestelmään, ja niistä tehdään tarvittaessa ilmoitus ao. viranomaiselle.

5.8 Lääkehoidon lopettaminen

Lääkehoitoa lopetettaessa toiminna riippuu lääkkeestä.

5.9 Yhteistyö muiden yksikköjen kanssa

Lähetettäessä potilas sairaalaan MMH ky/kb:n yksiköstä läheteeseen kirjataan potilaan sen hetkinen käytössä oleva lääkitys. MMH ky/kb:n yksiköt olettavat saavansa sairaalassa määrätystä lääkkeistä tiedon joko epikriisin muodossa tai KANTA-arkiston tiedoista.

5.10 Asiakkaan/potilaan ja läheisen ohjaus ja neuvonta

MMH ky/kb:n yksiköissä asiakkaalle ja tarvittaessa hänen läheiselleen ohjeistetaan resepteillä määrättyjen lääkkeiden käyttö. Reseptin kirjoittanut lääkäri ohjeistaa.

6 Seuranta- ja palautejärjestelmä

6.1 Haitta- ja vaaratapahtumien seuranta

Jokainen lääkäripalveluyritys vastaa itse vaaratapahtumiensa käsittelystä kuten omista vastuuvakuutuksistaankin. MMH ky/kb on kahden lääkärin perheyryitys. Vaaratapahtumat raportoidaan suullisesti toiselle osapuolelle. Yhdessä keskustellen pyritään selvittämään, mistä vaaratilanne mahdollisesti johtui ja miten vastaava voitaisiin jatkossa välttää.

6.2 Lääkkeiden ja rokotteiden haittavaikutuksista ilmoittaminen

Reseptillä määrättyjen lääkkeiden havaituista haittavaikutuksista ja vakavista haittavaikutuksista raportoidaan Fimealle. Ks.

https://fimea.fi/laaketurvallisuus_ja_tieto/laakkeiden_turvallisuus/haittavaikutuksista_ilmioittaminen

6.3 Lääkkeiden tuotevirheistä ja lääkeväärennöksistä ilmoittaminen

Lääkkeiden tuotevirheet ilmoitetaan puhelimitse numeroon 029-5223202 tai sähköpostitse osoitteseen tuotevirheet@fimea.fi.

6.4 Lääkinnällisiin laitteisiin liittyvien vaaratapahtumien ilmoittaminen

Ammattimaisen käyttäjän vaaratilanneilmoitusmenettely on lakisääteinen velvoite (Lääkinnällisistä laitteista annettu laki 33 §). Ammattimaisen käyttäjän on ilmoitettava vaaratilanteesta Fimeaan ja laitteen valmistajalle tai tämän edustajalle. Ks.

https://fimea.fi/laakinnalliset_laitteet/vaatumukset-ammattimaisille-kayttajille/vaaratilanteista-ilmoittaminen

6.5 Asiakas- tai potilaspalautejärjestelmä

MMH ky/kb:n asiakkaat ja potilaat voivat antaa palautetta yhtiön verkkosivujen kautta osoitteessa <https://www.mariamagdalenanhospitaali.fi>

6.6 Asiakkaan, potilaan tai läheisen ohjeistus ongelmatilanteissa toimimisessa

Potilas voi aina ottaa yhteyttä MMH ky/kb:kn hoitavaan lääkäriin liittyen lääkehoitoihin puheimitse tai käynnillä.

6.7 Lääkitysturvallisuusauditointi

Lääkitysturvallisuuden auditointi kahden lääkärin yhtiössä ei ole perusteltua. Käytännössä noudatetaan omavalvontasuunnitelmaa.